

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

614. Executores precum harum à quo, & qualiter constituendi, & quæ eorum potestas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 611. An igitur etiam Caesar concedendo preces, immutare possit naturam beneficii?

Respondet ad hanc quaestionem sub distinctione Chok. p. 26. Caesarem, dum confert, non ut Patronus, id non posse; cum non possit jus acquisitionis Ecclesiae tollere; esset enim species alienationis: item quod limitata potestas translata sit cum suo onere, hinc tenetur providere secundum qualificationem, quae tenebatur Collator ipse, uti & is, ad quem fit devolutio; adeoque providere hominibus illius qualitatis secundum naturam institutionis beneficii. Ac denique quod ubicunque dispositio testatoris est certa respectu certae personae & loci, non potest alterari. Dum vero confert, ut Patronus, posse eum qualitates & conditiones tempore foundationis appositae in totum tollere; cum sola auctoritas, ut Host. in c. cum accessissent. de constitut. & consensus fundatoris vel ejus haeredum sufficiat ad hoc, ut tollatur natura & conditio, aut institutio in ipsa fundatione appositae. Et ut Imol. cum Abb. in cap. fin. de Clericis non residentibus, quod si in institutione beneficii collatio facienda est presbytero, potest cum licentia Patroni super hoc dispensari, ita Chok. verum hoc secundum membrum distinctionis omnino falsum est; cum nequidem fundator ipse, multoque minus successores Patroni postmodum mutare possint leges foundationis, etiam cum consensu Ordinarii, ut supra fusè probatum, ubi actum quid possit Patronus.

Quaestio 612. Num Caesar concedendo preces, de novo apponere possit conditiones aliquas?

Respondeo negativè; quia inferiores, etiam Collatores, debent conferre purè, nisi fortè adiciatur conditio, quae de jure inest. Chok. pag. 27.

Quaestio 613. Cum Caesar ipse vi indulti precum non habeat potestatem conferendi, sed solum nominandi, ut dictum supra ex Wagn. pag. 490. Pirh. loc. cit. n. 368. & Chok. pag. 1. à quibus Precista sint instituendi in beneficio, seu à quo ipsis conferendum beneficium in Ordine ad quod preces impetrantur, an is sit ordinarius Collator, an Executor à Caesare constitutus?

1. Respondet primò Wagn. pag. 495. id spectare ad Executores illos, dum ait: stando in textu indulti, nisi aliud habeat consuetudo, caesareas literas à Precista primùm offerendas fore Executoribus à sua Majestate deputatis, qui nullo deprehensio substantiali vitio beneficia ipsis canonicè conferant, & postea preces caesareas Ordinariis Collatoribus, ad quos spectat, porrigant, à quibus Precista recipi debet, & in possessionem induci. Hujus suae sententiae hanc dat rationem; quod Papa in ipso indulto velit, ut provisio canonica precedat receptionem, hoc est, missionem in possessionem, dum ait: postquam ipsis canonicè provisum fuerit, recipere & admittere teneantur: hanc verò receptionem solum Ordinariis injunxit; cum in toto indulto nullibi dederit potestatem conferendi iisdem Ordinariis seu Collatoribus.

2. Respondet secundò contrarium, & fortè probabilius Engels ad rit. de prob. n. 71. eò quod ex

binis earum precum formis, Rudolphi nimirum & Ferdinandi Caesarem, quas in praem. pag. 4. & 5. recitat Chok. ubi preces fuerunt expressè ad Ordinarios directae Collatores, itaque ab Imperatoribus pro collatione & provisione Precista faciendae requisiti; adeoque vel ex hac practica observantia sufficienter colligatur sensus verborum illorum indulti: nec non personas ipsas ad hujusmodi beneficia, postquam ipsis de illis canonicè provisum fuerit, recipere & admittere debeant, & teneantur, esse hic; postquam per Ordinarios, ad quos preces per Caesarem diriguntur, examinatis qualitibus practica & ceteris, quae canonica institutio requirit, provisum illis fuerit, vel his recusantibus, aut forsitan circa beneficia reservata, quae ad eorum collationem non spectant, per Executores caesareos, juxta earundem precum tenorem (juxta quem sane non est, si, dum Imperator in literis expressè & directè requirit Ordinarii collationem in beneficio ad illum spectante, precista, eo neglecto, hanc collationem petat ab Executore) recipere debeant, scilicet ad actualem possessionem eisdem Ordinariis Collatores, vel ad quos ea in possessionem missio pertinere solet. Sed neque, ut addit Engels, videtur fuisse Papae intentio, Ordinariis adimere suum jus conferendi, eisque praefere extraneos Executores, quod utique non raro discordias & confusiones moveret. Eandem cum Engels sententiam tenet Pirh. nu. 375. inquit: quia Ordinarii Collatores non facile parebant huic indulto primariarum precum, Papam constituisse delegatos suos pro executione nominationis caesareae, ut compellant Ordinarios ad conferendum: quamvis n. 384. expressè teneat contrarium, dum inquit: Executores deputati à Caesare debent iis, qui ab illo nominati sunt ad beneficia, conferre & assignare beneficia, & postquam illis canonicè provisum est, Collatores eisdem recipere & admittere debent; adeoque collatio semper fit (hoc est demandatur faciendae) Executoribus, collatoribus verò nudum receptionis seu installationis ministerium. Idem cum Engels tenet Chok. pag. 26. (quamvis obcurius loquatur, & velit receptionem, & admissionem haec, de qua in indulto, esse receptionem collativam juris in beneficio, sive accipi pro ipsa institutione, seu collatione; adeoque Precistas non egere ulterius alicujus operæ vel gratiæ, nisi ad actum possessionis corporalis, in qua tantum consistit executio facti) dum ait: mentem Pontificis esse, ut ipsi Ordinarii precistis provideant & beneficia conferant per collationem, videlicet receptivam, vel receptionem collativam.

Quaestio 614. Executores precum harum, à quo, & quales constituendi, & quae eorum potestas?

1. Respondet ad primùm: Pontifex generatim pro nominationis caesareae executione delegatos suos constituit, seu haberi vult, quos Caesar Executores deputavit. Wagn. pag. 492. Pirh. n. 375. Imperator verò auctoritate pontificiâ seu concessâ sibi Pontifice in specie hos Executores constituit, denominando certas aliquas personas Ecclesiasticas. Potèstque proinde Caesar, Executor à se denominato mortuo, antequam preces seu denominatio sortita effectum, deputare & substituere alium & alium, donec preces plenè sortita effectum. Pirh. & Wagn. ll. cit. Aitque Pirh. aliud dicendum, si

Exe-

Executores non à Cæsare ex concessione Papæ, sed ab ipso met Papâ in particulari deputati essent; tum enim, iis mortuis, recurrendum ad Papam, à quo tum nulli alii potestas deputandi Executores concessa foret. Quod si tamen sub nomine dignitatis alicui demandata Executio, tunc, quia dignitas non moritur. *c. gratiosè. de rescrip. in 6. is*, qui ad eandem dignitatem subrogabitur, exequi possit, juxta *c. quoniam. de offic. delegati. Chok. pag. 55.*

2. Respondeo ad secundum, hos Executores esse debere personas Ecclesiasticas in dignitate constitutas, vel personatum obtinentes, vel Canonicos Ecclesiarum Cathedralium; cum his solis causæ auctoritate literarum Sedis Apostolicæ vel Legatorum ejusdem committi possint, juxta *c. statutum. de rescrip. in 6. Chok. pag. 52. Pirh. & Wagn. loc. cit.*

3. Respondeo ad tertium, posse imprimis hos Executores constituere subexecutores, cum habeant jurisdictionem delegatam à Principe, videlicet Papâ; dummodò tamen isti subdelegati seu subexecutores habeant illas qualitates, quæ requiruntur in delegato vel Executore. *Chok. pag. 55. Pirh. & Wagn. l. cit.*

4. Dein possunt dicti Executores ex auctoritate pontificia contra quosvis Collatores, Episcopos quoque & alios, ad quos preces directæ sunt, etiam per censuras Ecclesiasticas procedere, ut preces ad effectum redigantur. *Engels loc. cit. num. 71. Pirh. num. 384. ubi ex Chok. pag. 78. addit, quod hi Executores sine justa causa contradicentes executioni precum possint excommunicare, & tunc eo ipso cadant jure, si quod in illo beneficio habeant. Idem habet pag. 83. citatque pro hoc Paris. de resign. q. 7. num. 169. Non tamen poterunt Executores hi excommunicare contradicentes de jure, dum allegant justam causam, non parent literis Executoris. *Chok. cit. pag. 85. An verò pari modo per censuras possint procedere contra Exemptos, ad hoc non respondet Chok. sed remittit ad fratrem suum Erasmus Chok. qui hanc questionem expressè tractavit in tract. de jurisdic. Ordinar. in Exemptos. p. 4. 9. 64.**

5. Denique non posse hos Executores, posito etiam, quod ipsi per se conferre possint Precistis beneficia, siue sint ad providendum, recipere resignationem alicujus volentis in eorum manibus resignare, ut recepta provideant, tradit *Chok. pag. 83. ex Paris. de resign. l. 7. q. 22. eò quod necesse sit, ut expressè committatur receptio resignationis, juxta C. dudum de preb. in 6. & Coraf. de benef. p. 1. c. 8. num. 17. quem citat Chok.*

Questio 615. Num Executores harum precum (idem ferè est de ipsis Collatoribus) possint exequi, seu nominatis conferre post obitum Imperatoris, re adhuc integrâ, hoc est, nullâ adhuc factâ acceptance Precistæ ad beneficium vacans, dum in vivis adhuc esset Imperator?

Responder primò *Chok. pag. 53. negativè*, dicitque esse aliud querere, an gratia re integrâ expiret morte pontificis; aliud, an preces hæc expirent morte Imperatoris, quod posterius affirmat, & plura pro hoc assert. Primo quod privilegium personale (quale est illud precum) sequatur personam, & cum eâ extingatur, juxta *C. privilegium. de reg. juris. in 6. non enim queritur, an illud*

privilegium concessum Cæsari expiret morte Cæsaris, & non transeat ad successorem in Imperio; quod idem est cum illo; privilegia contra jus commune, quale est illud precum, non extendunt se de personâ in personam, etiam ex identitate rationis &c. Efficacius est illud, quod mandatum factum per Legatum de providendo certæ personæ de beneficio tunc vacante, moriente legato ante mandari Executionem ipso jure expiret, juxta *c. presenti. de off. leg. in 6. & c. si cui nulla. de preb. in 6. ergo multò magis expiravit gratia precum à Cæsare concessa, re adhuc integrâ, seu nullo adhuc beneficio vacante, vel etiam nequidem adhuc insinuatione ullâ factâ Executori vel Collatori. Sic docere ait *Gigas de pens. q. 91. num. 4. Mandol. ad reg. 10. Cancell. q. 2. n. 4.**

2. Responder tamen secundò idem *Chok. pag. 55. has in contrarium adducendo rationes. Primò quod commissio data Cæsari non reguletur adinstar mandati, quod re integrâ expirat morte mandantis, sed adinstar gratiæ seu privilegii personæ Cæsaris facti, quod perpetuò durat, & non expirat morte concedentis, ut videre est apud *Bursat. conf. 29. num. 5. Verum ipsa preces concessa à Cæsare Precistæ videntur se habere, & consequenter regulari, per modum mandati; cum iis mandetur Executoribus & Collatoribus, ut ipsi provideant de vacaturo. Secundò, quæ ratio est melior, & facit hæc secundam partem probabiliorè; per nominationem Cæsaris, seu per concessionem precum factam Precistæ res desit esse integrâ, quia aliquid captum fuit, licet necdum consummatum. Item Precistæ per acceptationem hujus gratiæ precum facit, ut res non sit amplius integrâ, ut *Paris. conf. 145. num. 14. vol. 1. Old. conf. 229. Mohed. decis. 354. apud Chok. qui addit, huic dispositioni juris videri suffragari observantiam: & in dubio gratia Principis ceteri debet perpetua, juxta *Bursat. conf. 30. num. 4. adeò que licet privilegium hoc Cæsari à Papâ datum expiret cum Cæsare, non tamen privilegium à Cæsare datum Precistæ expirat cum Cæsare.****

Questio 616. Quando nam, siue intra quod tempus hi Executores debeant exequi gratiam illam precum?

1. **R**espondeo primò: Executor, etiam datus ad providendum de beneficio, quod impetrans duxerit acceptandum, non potest illud ei conferre (vel etiam dum Executor non est ad providendum, facere conferri) priusquam ille acceptavit, seu declaravit, se illud petere. *Chok. pag. 52.*

2. Respondeo secundò: debent providere aut facere provideri Precistis infra mensem, postquam ipsis vacatio hujusmodi beneficiorum innotuit, & illi ea acceptarint, seu duxerint acceptanda, conferetque Executor beneficium (intellige dum est ad providendum) etiam illo, ad quem aliàs spectat collatio, non vocato aut monito; cum is tunc sit merus Executor. *Chok. ibid.*

Questio 617. An Imperator hoc suum privilegium seu indultum precum cedere etiam possit alteri, ita ut non solum nominati à Cæsare, sed etiam nominati ab iis, quibus Cæsar hoc jus nominandi concessit, frui possint gratiâ precum?

Respon-